

Arbejdsopgaver til Den danske trekantshandel

Trekantshandlen var en handelsrute mellem Europa, Afrika og Amerika. Danmark tog del i handlen ved hjælp af sine kolonibesiddelser på den afrikanske vestkyst og i Dansk Vestindien. På de næste sider kan du finde opgaver, der handler om netop det.

Opgaverne er inddelt i fire emner, som I kan læse mere om på det interaktive kort på "kaptajnens skrivebord". Kortet finder I her: www.historiedysten.dk/logbogen/5-6/.

1. Trekantshandlen
2. Afrikas Vestkyst
3. Dansk Vestindien
4. København

Indledende øvelse: Hvad ved I allerede?

Før I går i gang med at arbejde med Historiedystens materiale, skal I sammen undersøge, hvor meget I allerede ved om trekantshandlen og Danmarks kolonier i Afrika og Vestindien. Lav et stort mindmap. Skriv alt hvad I kan komme på, og tal om, hvad det er, I har skrevet ned. Når I har arbejdet med Historiedystens materiale og er klar til runde 1, kan I udvide mindmappen med alt det nye, I har fundet ud af.

Emne 1: Trekantshandlen

A) Før du går på opdagelse i "Søkortet", skal du skrive, hvad du tror, ordene betyder. Når du bevæger dig rundt på kortet, finder du ud af, om du havde ret. Hvis du ikke havde ret, skriver du den rigtige betydning i kolonnen til højre. Kortet finder du på www.historiedysten.dk/logbogen/5-6/.

	Hvad tror du, ordet betyder?	Historiedystens forklaring
Trekantshandel		
Plantage		
Slave		
Kompagni		
Fort		
Maron		
Palæ		

B) Under Trekantshandlen blev der handlet forskellige typer af varer. For at få et overblik over varerne, skal I gå sammen i grupper og forestille jer, at I er en kaptajn på et skib på vej fra København til Afrika og videre til Caribien. Vi antager, at skibet fra København er lastet med våben til en værdi af 10.000 rigsdaler.

I Afrika bytter I disse våben til 500 slaver. Hvor mange rigsdalere er en enkelt slave værd?

På vejen til Vestindien dør 75 slaver af forholdene ombord på skibet. Hvor mange er der tilbage?

I Vestindien sælger I jeres slaver til en værdi af 30 rigsdaler per slave. Hvor stor fortjeneste har I fået?

I bruger alle pengene på at opkøbe 2000 liter rom og 10.000 kg sukker. I København sælger I sukkeret til en værdi af to rigsdaler per kilo. Rommen bliver solgt til fem rigsdaler per liter. Hvor mange rigsdalere har I nu? _____

Hvor meget har I tjent? _____

C) Danmark var ikke det eneste land, der tog del i trekantshandlen. Find oversigten med nogle af de andre lande, der tog del i handlen i bilag 1. Hvis man antager, at det samlede antal slaver, der blev sejlet over Atlanterhavet mellem 1701 og 1800 er 6.091.000, hvor mange procent, står hver af de fire lande så for?

Storbritannien:

Portugal:

Frankrig:

Danmark:

Emne 2: Afrikas Vestkyst

For at beskytte handlen byggede Danmark flere forter på den del af Afrikas Vestkyst, der kaldes Guldkysten.

A) Det var et kompagni, der stod for den danske handel i Afrika. Gå sammen i grupper, og lav en reklame, der forklarer kompagniets aktiviteter på Guldkysten: Hvad sørger kompagniet for? Hvilke varer kan kompagniet skaffe? Hvorfor er det smart at låne kompagniet penge? Reklamen skal både indeholde tekst og billeder.

B) Forestil dig, at du er blevet taget til fange i Vestafrika og nu er på vej til Dansk Vestindien som slave. Skriv et brev til én i din familie. Fortæl, hvordan det var at blive fanget af slavejægerne, og hvordan du oplever livet ombord på skibet. Overvej fx om det var mørkt, da du blev taget til fange? Om du var sammen med nogle, du kendte? Hvad der skete, da du kom ud til kysten? Hvordan er der på skibet?

C) Præsenter jeres breve for hinanden. Hvad har I hver især lagt vægt på?

Emne 3: Dansk Vestindien

Dansk Vestindien bestod af tre små øer: Sankt Thomas, Sankt Jan og Sankt Croix.

A) Find oplysninger om de tre øer på "kaptajnens skrivebord". Suppler gerne med en søgning på internettet. Se fx om du kan finde billeder af de tre øer, der giver dig et indtryk af, hvordan der er.

I bilag 2 skal I indsætte billeder af øerne eller selv tegne deres omrids og tilføje oplysninger om dem i skemaet.

I kan også bruge lidt tid på at se på historiske kort over øerne. Kort fra 1700-tallet over de tre øer, finder I her:

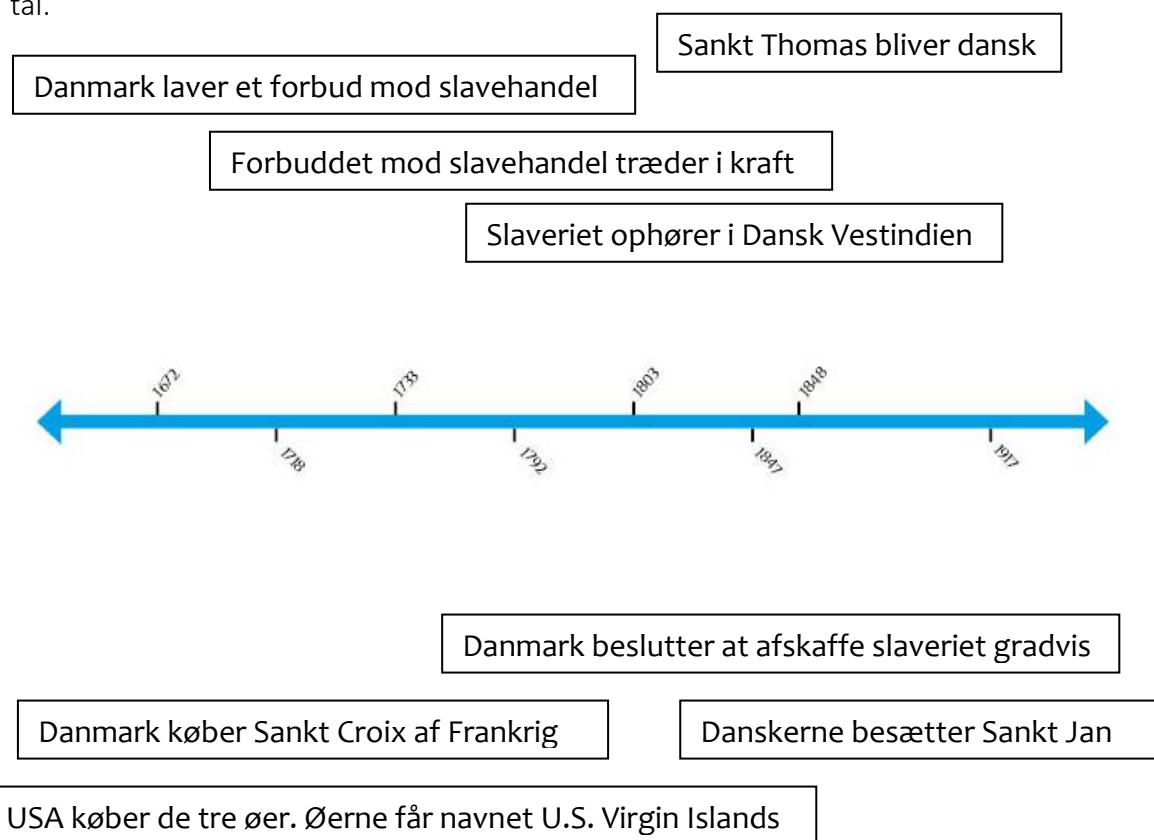
- St. Thomas:
www.virgin-islands-history.org/oxholms-vestindiske-kort-og-tegninger-st-thomas/
- St. Croix:
www.virgin-islands-history.org/oxholms-vestindiske-kort-og-tegninger-st-croix-frederikssted/
www.virgin-islands-history.org/oxholms-vestindiske-kort-og-tegninger-st-croix-christianssted/
- St. Jan:
www.virgin-islands-history.org/oxholms-vestindiske-kort-og-tegninger-st-jan/

B) De tre øer var delt ind i plantager. På plantagerne var der forskellige bygninger og personer. Træk streger fra ordene til den rigtige beskrivelse.

Forvalter	(maskine, der ved at rotere kan dele materiale i mindre stykker)
Kogehus	(stenbygning med ildsteder, hvor sukkeret bliver kogt)
Sukkerrør	(person, der leder arbejdet og træffer beslutninger)
Mølle	(et større hus, hvor der typisk bor mennesker med tjenestefolk)
Plantageejer	(strå med sukkerholdig saft som bruges til at lave rørsukker)
Herskabshus	(ejer af en plantage)

Tal sammen i grupper: Hvilket indtryk giver ordene og deres forklaringer jer af livet på øerne?

C) Få et overblik over øernes historie ved at sætte streger mellem beskrivelserne og det rigtige årstal.

Emne 4: København

Trekantshandlen var i mange år en god forretning, og den har efterladt flere spor i København, der var en vigtig handelsby.

A) Brug internettet, fx Google Maps, til at placere følgende bygninger på kortet over København i bilag 3.

- 1) Bredgade 28 (Odd Fellow Palæet)
- 2) Amaliegade 18 (Det Gule Palæ)
- 3) Vestindisk Pakhus
- 4) Nyhavn 2 (Charlottenborg)
- 5) Nyhavn 11 (tidligere sukkerraffinaderi – læg mærke til den lille figur over porten, der bærer sukkertopformene og sukkertoppen i sine hænder.)
- 6) Strandgade 26 (tidligere sukkerraffinaderi)

Find små billeder af de forskellige bygninger ud, og sæt dem ind på kortet.

B) Tal om jeres kort. Hvad er det for nogen bygninger? Hvordan ser de ud? Hvor er de placeret henne? Hvorfor tror I, de er placeret der?

C) Gå ind på hjemmesiden www.kbharkiv.dk/udforsk/kobenhavn-1761/kvarterskort. Sammenlign jeres kort med Christian Geddes kvarterskort fra 1757. Det kvarter, I skal bruge, hedder "Sankt Anne Øster". Hvor meget var bebygget i 1757 i forhold til i dag? Prøv også at sammenlign det med Christian Geddes kort fra 1761. Det kan findes på www.kbharkiv.dk/udforsk/kobenhavn-1761. Er der nogen ændringer mellem 1757 og 1761? Hvad får vi at vide?

I forbindelse med trekantshandlen kom det på mode at lade sig male med varer fra fjerne egne af verden. På den måde kunne man vise, at man var rig og med på moden.

D) Se godt på billederne af de to hertugfamilier i bilag 4. Hvor mange varer fra andre dele af verden kan du finde på billederne. Tæl sammen: Hvor kommer tingene mon fra? Hvad siger det om datidens handel, at familierne havde så mange ting fra andre steder i verden?

Bilag 1

Slavehandlende nation/område:	Antal slaver
<u>Storbritannien</u>	2.468.000
<u>Portugal</u>	1.888.000
<u>Frankrig</u>	1.104.000
Nederlandene	349.000
Nordamerika	206.000
<u>Danmark</u>	66.000
Andre lande	10.000
I alt	6.091.000

Bilag 2: De vestindiske øer

	Navn:
	Størrelse:
	Kendetegn:
	Spor fra Danmark:

	Navn:
	Størrelse:
	Kendetegn:
	Spor fra Danmark:

	Navn:
	Størrelse:
	Kendetegn:
	Spor fra Danmark:

Bilag 3: Kort over København

Bilag 4: Malerier af hertugfamilier

Johan Heinrich Tischbein, *Den plöenske hertugfamilie*, 1759, olie på lærred © Det Nationalhistoriske Museum (foto Ole Haupt)

Balthasar Denner, *Teselskab hos hertuginde*, 1732, olie på lærred © Det Nationalhistoriske Museum (foto Kit Weis)